

Guidekurs i Rättvik 25-27 april

Text och foto: Lillian Lundin Stöt

18 deltagare samlades i vackert vårväder när Naturskyddsföreningen i Dalarna, Dalarnas Ornitologiska Förening (DOF) och Studieförbundet ordnade en näraturguidekurs vid BjörStugan i Rättvik.

Fredagen inleddes med en övning där deltagarna fick bekanta sig med varandra genom att via ja- och nej-frågor komma fram till vilket djur de hade på ryggen. Soppa värmdes gott vid eldstaden och när rovdjursdjursdebatten kom upp hettade det till ännu mer.

Eftersom flera deltagare anslöt senare blev det en till övning två och två där man fick presentera den andre. Sid Jansson avslutade med skrönor om mörksuggor, Orbergs-Kersti, tomtar och andra väsen och figurer till sena kvällen.



Hans Malmsten från DOF ledde med lugn, trygghet och stor kunskap en fågelguidning på lördagsmorgonen. Han kunde många knep för att minnas fågellätena:

- Tjuvskytt, tjuvskytt! Det är taltrasten. Och den gnisslande lagårdsdörren är rödhaken.

Turen avslutades med frukost vid slalombacken och en fantastisk utsikt över Siljan.

På vägen tillbaka fick deltagarna guideknep och tips på övningar som till exempel ”kunskaps-tömning” runt en björk.

Naturpedagogik med Mia

Mia Bucht från Falu Naturskola kallade ihop gruppen med vackert flöjtspel och inledde med en sinnesövning med anknytning till fåglar.

- Jag kände inte alls när hon la fjädern i min hand, utbrast Anna Ahrén förvånad när hon öppnade ögonen.

”Therese-vandringen” eller berättarstafetten om vårens första blommor och deras användning gjorde att alla deltagare fick prova på att guida för en mindre grupp.

- En bra och rolig övning, tyckte Lars Hasselberg. Jag gillar att lägga till lite. Om man ljuger långt och smalt går det i folk!

Vi hann också få skogsuppdrag som att hitta ett sjukt träd, en låga, spår av människa och djur, det konstigaste, tjockaste eller äldsta trädet.



- Det här är en bra övning för att våga gå utanför stigen, förklarade Mia. Övningarna ska vara lustfyllda och ge en relation till naturen. Naturkänslan är basen för allt miljöengagemang.

På väg tillbaka fick vi hitta ett naturföremål som var lite som vi kände oss. Uppfinningsrikedomen var fenomenal. Till exempel Mattias som igår inte kände en kotte, men nu kände några och Lene som kände sig lite mossig men också taggad att guida.

Som avslutande uppgift fick vi uppdrag, lämpliga för familjer eller invandrare:

- Hämta en färg, en doft och ett djur samt hitta på en historia
- Lägg ut en lina, vad finns längs den? Tips: stor lupp från Hands on Science www.hos.se
- Håll strössel på en myrstack, vad händer?
- Gör ett naturmemory på tallrikar
- Lägg nån på ett liggunderlag, täck med gammalt material och nåt nytt
- Hitta ett naturföremål till varje bokstav på duken, A-Ö
- Kolla in en fågel, vad gör den, hur den låter m.m., kan du hitta den i fågelboken?
- Hitta nåt som är gömt med hjälp av spegeln på skaft
- Bygg ett landskap till myran i påsen och berätta en historia



Geologikartan visar kantarellställen!



Karin och Gunnar Eriksson guidade om grunden för all natur; geologi. De inledde med att visa geologiska kartor över Dalarna.

- Gröna prickar visar basisk berggrund, förklarade Karin. Det är fina kantarellställen! Röd och brun visar surare berggrund som är bra för lingon.

De turades om att berätta om bergarter, mineral och jordarter. Även denna tur avslutades vid slalombacken med utsikt över Siljansringen.

- Det var fascinerande att gå längs samma stig och se helt andra saker. Det beror mycket på guiden vad man ser!

Många tyckte det var intressant, men svårt att omsätta i egen guidning. Litteraturtips: Geologi av Jan Lundkvist och Berg och jord från SGU, www.sgu.se

Grodor och björnsår!

Efter en rörig gruppindelning var det dags för rekning inför söndagens guideövning. Självt började jag läsa Lars bok: Från benig till hjulbent.

Lördag kväll bjöd på röstteknik och diskussion kring vad som skiljer en guidning från en vandring eller utflykt och listning av de bästa egenskaperna för en guide (se bilaga). Ett helt gäng gav sig ut på grodspaning vid en fåbod. Det hittades också björnsår!



Stora provet!

På söndagen fick deltagarna själva genomföra en guidning och ge varandra respons i smågrupper. Det blev vitt skilda och spännande guidningar om:

- BjörStugan
- att uppleva naturen som 100% hjulbent (rullstolsburen)
- ekosystemtjänster som pollinering
- knoppar
- hus av lokala material
- biologisk mångfald och döda träd
- skogen utanför stigen
- gran och björk
- växter som mat och medicin
- björken med smakprov på sav, saft och vin
- mossor och lavar
- fåglar kopplat till olika miljöer
- skogsbruk, nyttjande av skog
- folktro kring rönn och en
- den nära naturen, träd-gården
- att hitta hem + gissa bajset
- låtsas-tur på islandshäst
- kulturvandring i Öje

- Jag fattar inte hur ni kunde få in så mycket på en kurs utan att det kändes stressigt på nåt vis, utbrast Erika Hedberg från Uppsala. Helt fantastiskt!

Ingår i större nätverk

Kursen ingår som en del i de nationella Närnaturguiderna, www.naturguider.se. Över 400 personer har hittills utbildats och många fler är på gång.

Dalarna är utvald som en av åtta så kallade guidenoder i landet.

- Just nu finns ett 40-tal guider i nätverket med olika inriktning och spridda över länet, fortsätter Lillian. Vi ska till exempel hålla i klimat-guidningar på Peace & Love i Borlänge, O-ringen i Sälen och ordna guidningar för invandrare i Säter och Orsa.

